

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legmértékeltbb arszámitás mellett vétetnek fe.

A csatornakérdés.

Debreczen, febr. 5.

Igen érdekes, hogy mily különféle képpen fogadják a csatorna-építés tervét azokban az államokban, melyekben a kérdés többé-kevésbé aktuális. Németországban a kormány javaslatot terjesztett elő, mely azonban az agráriusok ellenzésébe ütközött s visszavonatot valószínűleg azért, hogy ismét meglássa a napvilágot akkor, majd mikor az agráriusokat a magas gazdasági vámok jobb kedvre hangolták. Ausztriában ellenben rendkívül könnyen ment a dolog. — Az összes pártokat ugyanaz a buzgóság töltötte el, mint a kormányt s az egyetlen nehézség, melybe ez ütközött, tulajdonképpen a tervjavítása volt, miután a folyók előzetes szabályozását, melyet egyes pártok követeltek, előkészületnek és kiegészítésnek lehet tekinteni.

Magyarországon ellenben bizonyos hüvös tartózkodás, kétely észlelhető, mely nem igen mozditja elő a csatornatervezetek megvalósítását. Annál nagyobb érdem, ha ama kevesek, kik hajózható csatornák építése iránt érdeklődnek, minden alkalmat megragadnak, hogy ne engedjék elaludni az összesség érdeklődését, amennyiben az egyáltalán létezik. —

Azok közé, kik e kérdésben különösen hivatva vannak szavukat felemleni, tartozik természetesen a magyar mérnök-és építészegyesület, mely a magyar csatornakérdést ugynevezett vita-üléseiben végig tárgyalta. Az utolsó ülésben, melyet számos előkelő személyiség megjelentése különösen ünnepiessé tett, — Hieronymi Károly országgyűlési képviselő tartott előadást, melyben összegezte az előbbi szakviták eredményét és propagáló ékesszólással fűszerezett érvekkel igyekezett barátokat szerezni a csatornatervnek.

Nem tartózkodunk kijelenteni, hogy magunk sem lennénk képesek valami különösen felmelegedni, ha holmi elszigetelt akezióról lenne szó nálunk. Ha egyszerűen úgy kellene a kérdést feltenni, hogy a vasuti szállítást tegyük-e még olcsóbbá, vagy új vízi-utakat nyissunk a forgalomnak, — ez utóbbiak költséges volta miatt hosszas habozás nélkül a vasuti szállítás olcsóbbá tétele mellett volnánk. De miután úgy kell feltenni a kérdést, hogy vajon létesítsük-e a csatlakozást, az Ausztriában és Németországban építendő csatornához, avagy félre álljunk: a legelőnkebben kívánnunk kell, hogy ne csak a szakkörök, hanem a nagy közönség is, úgy a mezőgazdák, mint a kereskedők értelmisége oly be-

hatóan foglalkozzanak a kérdéssel, amint csak lehet. A kérdés nem égető, de fontos, mert nemcsak nagy költség és bőséges munka alkalom van vele összekötvve, hanem az egész közgazdaság tartós érdekei is. Mindenesetre nagy hasznára kell hogy legyen az ügynek az, hogy oly meleg érdeklődéssel van iránta egy olyan hivatott személyiség mint Hieronymi belső titkos tanácsos. Az ő példája kell hogy másokra is buzdítólag hasson, — s oly megoldást mozditson elő, mely a közérdekeknek leghasznosabb.

Belföldi-dolgok.

— **Rajner főherceg aranylakodalma.** Rajner főherceg aranylakodalma alkalmából — mint Bécsből jelentük — többféle ünnepélyt rendeznek Bécsben, közülük egy díszelőadást az An der Wisa színházban, melyen a főherceg is jelen lesz nejével együtt.

— **Károly főherceg magyar sürgönye.** Gróf Erdődy Gyurát abból az alkalmából, hogy a király v. b. t. tanácsossá nevezte ki. Károly főherceg, Ottó főherceg fia, a következő magyar nyelvű távirattal üdvözölte:

»Örömet és ószinte szívből küldöm legforróbb szerencsekívánataimat.«

Tárcza.

A rákok.

Irta: J. H. Rosny.

— Oh, kétségkívül! — kiáltott fel Laramé némi türelmetlenséggel — az élet nem regény. Sőt nem is hasonlítható össze a regényekkel, amelyekben a logika és józanész törvényei szerint folynak egymashoz az események, még a legkalandosabb Rocambole történetekben is. Az élet epizódjai legtöbb szór a képtelenségek láncolata...

A színház előcsarnokát csaknem szorongásig töltötte meg a nézőtérrel bitódult tömeg, mely a felvonás elő néhány percére szűk helyeiről a tágas csarnokba menekült. Laramé szivarra gyújtott, aztán így folytatta:

— Önök ismerik az Ezeregy éjszaka történeteit... nos, higgyék el, azok a fantasztikus történetek közelítik meg talán leginkább a valóságot...

E pillanatban egy fiatal hölgy jelent meg a csoportok között: szőke, kék szemű, magas terméttű nő, egyike azoknak a csodálatot keltő szépségeknek, akiknek láttára valamennyi férfiszem megvilág és suttogás támad a sarokban.

— Fogadni mernék, hogy angol nő, — mondja Jacques le Taciturne.

Laramé közbeszólt:

— Nem az; hanem amerikai. A kísérője iskolatársam volt valamikor, Maridal... őt

az a szerencsős fickó, aki magának nevezheti ezt az arany Évát: — milliókat kapott vele hozományul...

Laramé köszöntötte az érdekes párt, aztán így folytatta:

— Íme, egyike azoknak a képtelenségeknek, amelyeket az élet rendez a regényírók számára mintakép gyanánt... A merő véletlen keze működött ebben a történetben is... A múlt nyáron találkozott Maridal barátom Biaritz tengerpartján Augustus Ebene zerdBridge ur negy számú családjával. Az apa: tiszta emberevő-típus, zöld szemekkel és rettenetes széles ábrázattal; a felesége — már a harmadik Mrs Bridge — 28-30 éves csinos hölgy, igazi yankee-lady, akit a természet sok különccséggel áldott meg; sokása volt például verseket szavalni a tengerpartján, és éreken át merengett el az az óceán zugása mellett.

Végül egész sereg gyermek, fiú és leány, a négy éves csemetektől husz éves hajadonokig. Ez a nagy csapat, melyet családnak neveztem. automobilon, kerékpáron és lóháton valóságos forradalmat keltett Biaritz tengerpartján. Milliók híre csak úgy tödült köréjük a sok kalandor; ők azonban rideg tartózkodással idegenkedtek minden ismeretségtől. Természetesen Miss Éva volt az érdeklődések központja. Sétái alkalmával egész mozgalom támadt körülötte; az ablaka alatt pedig esténként sóhajtozó szereimesek lépkedtek csönccs álmodozással.

Maridal barátomat úgy vette hatalmába szerelem, mint az iskolás diákot az első női ékintet szikrája. Ha ez az amerikai Hébé

mellette elhaladt, egész teste megrendült a delejes láztól, amelyet azok a kék szemek és az a szőke haj beléoltott. Azzal a reménytelen szerelemmel vetette magát ez álom világába, a mely öngyilkosságra ösztönöz, megőrjíti, vagy — a legjobb esetben — boldogtalanná tesz egész életünkre. Követte mindüvé, mint fényét az árnyék mint napját a bolygó; követte őt azzal a remegő szerelemmel és azzal az unszó vágyal mely lyel a madár búvóló kigyó felé repül.

Az öreg Mr Bridge nem késett észrevételeit hangoztatni mikor Maridal barátom fel tűnő viselkedését észrevette és megértette. De észrevette és megértette azt az egész család; aprók és nagyok. A vidám ifjúság — a boyok és girlok — pompásan mulattak fölötté. Ha Maridal megjelent a sétányon hangos nyongással mutogattak rá, integettek feléje, sőt hívták is, ami szerelmezt zavarba ejtette és elűzte. Csak Miss Eve és Bridgené asszony maradtak csöndesek az általános hálózás közepett. Eve lelkét a néma imádat önkénytelenül is megindította; a fiatal asszony szórakozottan és álmodozva mintegy felhőn át nézte a szerelemnek ezt a kis virágját amely mellette kinyílt.

Maridal abban a szállóban lakott ahol a Brigde-család. A szobája pedig szorosán az apa szobája mellett nyílt.

Egy szép napon — amikor szerelmes barátom a tengerparton csavargott az amerikai fiúcskák néhány rákot csempésztek Maridal szobájába.

A rák igen szeszélyes állat mint tudva

Melegbangu üdvözlőket küldöttek még a hercegprímás s a kormány összes tagjai.

Az egyetemi tanács és a tüntetőegyleti ifjak. Az egyetemi tanács elhatározta, hogy a tüntetés miatt letartóztatott, ifjak ügyében megindítja a fegyelmi eljárást. A vizsgálat megejtésével mint a reggeli lapok írják — a tanács Bókay Árpád orvoskari dékánt bízta meg. Bókay dékán kijelentette hogy a reggeli lapok közleménye nyilván tévedésen alapul, mert ő az egyetemi tanácstól semmiféle megbízást sem kapott s a vizsgálat vezetésére nagy sokoldalú elfoglaltsága miatt nem is vállalkozhatnék.

— A szamos-ujvári választás. Szamos-Ujvárról jelentik, hogy a szamos-ujvári kerületképviseletjévé Karácsonyi Aladár grófot választották meg 89 szavazattöbbséggel. Gazdágó választás alatt visszalépett.

A mértékek és súlyok történetéből.

Debreczen. febr. 5.

Az ember el sem gondolhatja, hogy a mértékek és súlyok tekintetében aránylag hosszú időnkig mily önkény uralkodott. Ha ma is szokásos, hogy méter-mérték vagy rőf hiányában a karhosszán mérik a kelméket, úgy az arasz, „tenyérnyi“, „ölnyi“ — mely a kiterjesztett karokat ujhegyig jelenti — és az ó franczia „pied du roi“ jelzésű hivatalos kifejezések is bizonyítják, hogy sokáig megelégedtek a természet által nyújtott mérési alkalmatosságokkal. Henrik angol király 1101. évben az angol rőf — gyrd — helyett behozta mértékül karjának leghosszabb ujjá hegyéig való hosszát — yard — II. Otokár cseh király pedig (uralkodott 1253—1278) behozta, hogy négy, szélteben egymás mellé fektetett árpaszem egy ujjnyi, tíz ujjnyi pedig egy arasz. Továbbá

vagyon a szokásai pedig megszámlálhatatlanok. Ezeknek a rákoknak, amelyeket Miridal nyitott ajtaján át vetettek be a szobába az ötletük támadt hogy szétsiettek a padlón a szoba minden zugába a Maridal ágyába; sőt — kettő közülük — a folyosóra is vete-medett néhány perc alatt bekalandozva azt mignem egy újabb ajtón át ismét más szobába jutottak ahol... Brigde ur éppen a reggeli fürdőjét élvezte és álombamérvült a langyos vízben.

A rák — az egáik, mert a másik vizszatért a folyosóra — megérezte elemét, a vizet, és feleje tartott. Egy meztelen emberi láb azonban elálta az útját. A láb a mr Bridge volt aki, — mint már leírtam — mélységesen aludt. Egyszerre azonban valami hideg és mozgó tárgy érintésére fölriadt.

Senki sem ura az idegeinek. Ha mélyebben firkésznók át a történelmet nem egy példa akadna erre a hősök közül is. Így fogadni mernék arra, hogy lord Robertst alkalomadtán halálos félelemben ejtene egy közönséges macska . . .

Mr Bridge rémülete tehát a rák láttára, amely álmából riasztotta fel, éppen nem nevezhető gyávaságnak. Vére a fejébe tolt, idegei összerándultak, — a torkából pedig az ijedség kiáltása tört ki. — Ugy ordított, mintha tűz perzselné a lábait, vagy mintha földindulás döntötte volna egy szakadék — mélyébe.

mérték volt még „egy csésze buza“ és „a mennyit a két kézzel meg lehetett malkolnia.“

Bármily kevésbé megbízható volt is az ily eljárás, mégis igen keves komoly kísérlettel találkozunk arra nézve, hogy az alapmérték szabályos és biztos alpra legyenek helyezve. Évek hosszú során keresztül a mérték és súlyrendszer ezen alacsony fokon maradt.

A kereskedelem és mindenekelőtt a fellendült természettudományok végre azt eredményezték, hogy a mérték- és súlyrendszer is matematikai és természettani alapelvekre épült és állami rendelkezés és törvényes felügyelet által maradandó szabályozást nyert. A szükségelt változtatlan természeti méreteket azonban még ekkor is az emberi testben vélték feltalálni.

Kőbei Jakab 1584. évben azt tanácsolta: „állítsanak 16 férfit, kicsinyeket és magasakat, amint véletlenül egymásután a templomból jönnek, egyiket a másik elé egy lábnnyira; ezen hosszúság legyen igaz, általános hossz-mérték, melylyel a földet mérjék.“ Weidler 1727-ben a felnőtt emberek láta-távolságát ajánlotta normális hossz-mértékül. Böhnt András 1771-ben valamely testnek az első másodperczben esési haladását, Herschel János s sarki földtengely tízmilliomod-részt.

Hirnevés fizikusok kitünő, de a gyakorlatban nem igen használható javaslatokat tettek, Huyghens Keresztély hollandi tudós, aki egyebek közt első volt, aki az óra szerkezetét ingával ellátta, 1672-ben megkísérelte annak bizonyítását, hogy a másodpercz inga hossza szolgálhat normális hossz-mértékül azon tér meghatározására, melyet a földre szabadon eső test az első másodperczben megfut.

A Párisban 1673-ban Horologium oscillatorium czinen megjelent művében ezt tüzetesen kifejtette. De sem az esési idő, sem

Ebben a pillanatban vette a kezébe az ügyet a sors rendezője.

Mr Bridge első kiáltásakor ért haza Maridal barátom. Valami rettenetes szerencsétlenséget gyanítva, szempillantás alatt berontott Bridge ur szobájába.

A megrémült yankee akkorra már megértette a jelenet komikus voltát; kiugrott a kádból, lerázta lábáról a rákot . . . az előtte álló Maridal pedig hirtelen meg sem értette, miért pirul és mentegetődzik, hálálkodik és szégyenkezik a hatalmas termetű férfi, aki egy szűz zavarát kapkod a lepedő után.

Ami ez után következett, azt könnyű kitalálni.

A rák, amely okozója volt az elmondott jelenetnek, ajtót nyitott Maridal barátomnak az amerikai csaiadóhoz. Mr Bridge csakhamar barátságába is fogadta a szellemes francziát, kinek pompás ötletei vidámsággal töltötték el a kissé merev társaságot . . . Amikor pedig egy este — az ég sárga, kerék lánmpása éppen ezüst világot sugárzott a ragyogó tengersíkra — miss Eve lelkéből is kipatant a boldogító yes: Maridal barátomnak alkalma nyílt az élet csodálatos fordálatai fölött töprengeni. Egy ostoba rák megszerzte számára azt a boldogságot, amelyet ő saját erejéből sosem lett volna képes elérni.

ez ingalengés nem mindenütt egyenlő a földön. Mouton Gábor csillagász (1618.—1694. vikárius a lyoni Pál-templomban) az egység-mérték gyanánt a golyóalakúnak feltételezett földgömb délkeleti óvének egy percét ajánlotta, milliare néven.

Különösen Franciaországban élénk küzdelem támadt czélszerű természetes mérték egység iránt, míg végre 1791. márczius 26. napján a tudományos akadémia tagjaiból alakult bizottság javaslatait a párisi nemzeti gyűlés elfogadta, melyek szerint az egyenlő tízmilliomodrész métre név alatt legyen a mértékegység.

Egyidejűleg a tudományos kidolgozást is megkezdték, elkészítették az eszközöket és fogantatba vették a felméréseket. Részletes felmérések után 1798. június 22-én megtörtént a normál mértékek átadása és elhelyezése a köztársaság levéltárában, egyszerre mind egy aczélméter és egy sárgarézkilogramm is el lett helyezve, a csillagvizsgáló intézetben pedig a méternek és a kilogrammnak platina-másolata lett őrzés végett eltelve.

A »mètre vrai et définitif« megállapításának emlékére (1799. deczember 10) emlékermet is verettek ezen felirattal: „A tous les temps, á tous les peuples“.

A nagyvilágból.

Felfedezett tolvajbarlang. Bértingből írják, hogy a frankfurti uton egy nagy földalatti barlangot fedeztek fel, a hol hónapok óta fiatal fiúk és leányok éltek. A Berlin és Lichtenberg közti lapok egy idő óta számos tolvajlást szenvedtek. Midőn a fizikókat meglettek, észrevették, hogy azok hirtelen eltűnnek a földben, minthacsak elnyelte volna őket. A rendőrséget értesítették s titkos rendőrök váratlanul lecsaptak a fiatal barlang lakókra, akik igen lakhatóan és kellemesen rendezték be földalatti tanyájukat. Volt ott enni inni való, borral telt üvegek is bőven. A tolvajbandának két tagját már elfogták, a többiek még nem kerültek hurokra.

A spiritizmus áldozatai Egy lipcsei hivatalnok özvegyének idősebbik leánya. Paul Oga, az iparművészeti iskola hallgatója 1899 ben májusban eltűnt nyomtalanul. Hiába volt minden kutatás, az eltűnt sorsa fölől soha sem tudhattak meg semmit sem. Özvegy Pauliné nagy lelkiirázkódatást szenvedett leánya elveszte miatt s hogy valamit megtudjon felőle, jósnőkhöz fordult, akik kiszipolyozták. A kisebbik leánya pedig a spiritizmus rejtélyeiből kereste nővére nyomait. Végre is a két nő idegyógyintézetbe került.

A kátrányos asszony. Egy mi lovtzi özvegy már régebb idő óta sápkorban szenvedett. A barátai azt ajánlották neki, hogy kátrányt igyék, amitől majd elmúlik a betegsége. A szegény nő megfogadta a tanácsot, de a beszívott gázok miatt, melyek a kátrányból paráloztak, oly rosszul lett, hogy orvosi segély daczára is meghalt.

Ritka szerencse. Egy Darni nevű árva gyerek Rómában, rég elhunyt atyja fölől álmódott. A számokat lutribá tette és ötszáz-huszezer frankot nyert velök. A fiúnak elég erélye volt, hogy a dolgot heteken át titokban tartsa. Persze, amikor kiderült a dolog, nagy ribillió keletkezett a szenvedélyes lutrijátékosok között, akiket eddig az álom babonájával vádoltak.

Munkásettermek. Londonban a munkások és munkásnők számára nagy éttermeket

rendezte
étkezhe
hust, fő
gondolk
kás szá
lót. We
ahol 18
termek
dik, az
bizonyos
bek és
fáradtak

A b

Az
hogy An
legudvar
ugyan
keztelni
tárgyá
tek bes
már a k
még ne
mány az
liában é
A két k
járól tár
lamelyik
kozik k

Ch
el Holl
boer ve
is csak
első lép
Ezzel t
hogy a
el magu

Am
szándék
tudomás
a boer
megállap
boer ve
rek tud
állapodá

A
Leyds é
lyozták,
mal ruh
bujósdit
zésbe lé
Fischer
hogy ő
oka, hog
ményli,
nem les
getlenség
áron; h
fogadja,
és nics
dig nem
a hábor

Ha
történel
erőnek-
hogy ő
elért sik
értjük.
boerok
lőszinül
értjük t
nak a t
oly hős
aratlak,
bámulat
nemzet
nek be
ási ered
eddig h
most m
parlame

A
mással
őszintén

rendeztek be, ahol olcsó pénzért igen jól étkezhetnek. Például ötven fillérért levest, húst, főzeléket és téstát kapnak. Most azon gondolkoznak vajjon a 150,000 gyári munkás számára ne alapsanak e saját vendéglőt. Westendben már két ilyen vendéglő van, ahol 18 fillérért étkezhetnek a munkások. A termekben s a konyhában tisztaság uralkodik, az ételeket munkások készítik. Bebizonyosodott, hogy a táplálékok egészségesebbek és olcsóbbak is s ami a fő a munkában fáradtak legalább meleg ételhez jutnak.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 5.

Az előjelekből azt lehet következtetni, hogy Anglia Hollandia beavatkozását — a legudvariasabb formában bár — de csak ugyan visszautasította. Erre enged következtetni az, hogy a hágal parlamentben a tárgyalások fonalának újabb felvételéről kezdtek beszélni. Az a tény, hogy Anglia válasza már a kormány kezei közt van, de tartalmát még nem lehet közölni, mert az angol kormány azt kívánta, hogy a közzététel Angliában és Hollandiában egyidejűleg történjék. A két kormány a közzététel pontos időpontjáról tárgyal. A németalföldi kormány valamelyik közeli napon sargakönyvet szándékozik közzétenni.

Chamberlain állítólag azért nem fogadja el Hollandia közbelépését, mert ő csak a boer vezérekkel kíván tárgyalni és ezekkel is csak oly esetben, ha ők teszik meg az első lépést, ha ők kérik Angliát a békére. Ezzel i. i. Chamberlain azt akarja elérni, hogy a boerok így legyőzötteknek ismerjék el magukat.

Amde a gyarmatügyi miniszternek ez a szándéka nem fog teljesedni. Ezen feltételről tudomással bírnak ugy a boer vezérek, mint a boeroknak európai ügyvivői, és közös megállapodás után kinyilatkoztatták, hogy a boer vezérek az ő tudtuk, ők pedig a vezérek tud a nélkül semminemű végleges megállapodást nem könének.

A Temps egy tudósítója felkereste dr. Leyds és Fischer ügyvivőket, kik hangsúlyozták, hogy őket kormányaik tejhatalommal ruházták fel, Chamberlain tehát csak bujdosit játszik, ha velük nem akar érintkezésbe lépni. Az Oranje állam megbízottja, Fischer kijelentette a beszélgetés folyamán, hogy ő optimista volt mindaddig és nincs oka, hogy reményeiről lemondjon és reményli, hogy a háborúnak a boerokra nézve nem lesznek súlyos következményei. Függetlenségükről nem mondanak le semmi áron; ha ezt, mint első feltételt Anglia elfogadja, akkor lesz, akivel Anglia tárgyalhat és nincs kizárva a békés megoldás; ha pedig nem fogadja el, akkor — folyik tovább a háború.

Ha összegezzük a diplomácia terén történeteket, akkor azt látjuk, hogy Anglia erőnek-erejével meg akarja törni a boerokat, hogy némeg kárpótolja magát a harcztéren elért sikereikért. Ezt a törekvését Angliának értjük. Másrészt pedig a sok vérontást a boerok is megeléghettek már és ők is valószínűleg szívesen kötnének békét. Nem értjük tehát, hogy a boerok miért vonakodnak a tárgyalásokba belemenni. A boerok oly hősiességgel harcoltak, annyi dicsőséget arattak, hogy a világ becsülése, elismerése, bámulata nem fog csökkenni a derék kis nemzet iránt még akkor sem, ha ők vezetnék be a béketárgyalásokat. Hiszen már óriási eredmény az is, hogy Chamberlain, aki addig hallani sem akart semmitféle békéről, most már késznek mutatkozik erre, sőt a parlamentben is kinyilatkoztatta ezt.

A hadakozó felek tárgyalhatnának egymással és így legalább Anglia végre nyíltan, őszintén lenne kénytelen beszélni. A boerok

azért — ha a tárgyalásokba bele is bocsátkoznak — mindig kifejtetik az ő követeléseiket is, és ha Anglia nem megy bele, folytathatják a háborút. Érthetetlen tehát a boeroknak a tartózkodása. Ugy látszik, a boeroknak nagy okuk van rá, hogy ezt az egy közeledő lépést, mely nekünk annyira megőszedhetőknek, sőt természetesennek tűnik fel, megtenni annyira vonakodnak.

Egyről-másról.

Miczikéhez.

Messze van a te csillagod én tőlem
Szőke kis lány ha lasszó hát felőlem?
Féleg borult éjszakákon kínos álmok gyötrenenek;

Tudom — soha se szeretted,
Hogy mindig csak hitegetted engemet.

Ha majd kinyit az orgona virága,
Bánatos lessz a szomorú-fűz ága;
Ráborul egy sirhalomra, hol egy hervadt
koszoru

Panaszolja keservesen
Hogy miattad volt a szívem szomorú.

K. B.

A konfidens szolgálja. Egy hölgy lép az orvosi váróterembe. Az ott levő szolgálhoz fordul:

— A doktor urral beszélhetek?

— Melyikkel óhajt nagysád beszélni, az idősebbikkel vagy a fiatalal?

A hölgy egy pillanatig gondolkodik, mire a szolgál közbeszól:

— Kérem, mind a kettő házas.

Napoleon anekdota. A Figaro eleveníti föl a következő anekdotát. A nagy forradalom után a párizsi muzeumokban az volt a szokás, hogy az ott foglalatokodó művészek a vásznaik mellett mindjárt fészket is raktak a termekben: beköltöztek oda a feleségeikkel, gyermekeikkel, sőt az ebédet is ott főzték. Napoleon, a tábornok, egyszer ellátogatott a Louvreba s a művészet templomának ilyenén való profanálása miatt ropant haragra fakadt. Rákiáltott a piktorokra, hogy takarodjanak ki nyomban. A piktorok pedig kikaczagták a katonát.

— Menj és védelmezd a hazát, polgártárs; minket pedig ne háborgass.

Mikor azonban Napoleon császárrá lett, Krisztus ostarával csapott szét a csürhe között, amelynek nagy része csak az ingyenes lakás kedvéért pamacsolt a vásznán. Azóta nem lakik többé piktor a Louvreban.

Színház.

MUSOR.

Szerdán, február hó 5-én, bérlet 104-ik szám «D» — A páholy, vagy: A szabadkőművesek. Bohózat 3 felvonásban.

Csütörtökön, február hó 6-án, bérlet 105-ik szám «C» — Teréz kapitány. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette Planquette.

Pénteken, február 7-én, bérlet 106-ik szám «A» — ujdonságul először: Testvérek. Színmű 4 felvonásban.

Szombaton, február hó 8-án bérlet 107-ik szám «B» — másodsor: Testvérek.

Vasárnap, február hó 9-én két előadás:

délután 3 óraker félhelyárrakkal. A Szent Iván éji álom. Vigjáték 5 felvonásban; este 7 és fél óraker, bérletszűnetben: Debreczen a holdban. Tündéres látványosság, énekekkel, tánczokkal, 10 képben. Irta: Than Gyula.

* Nebántsvirág. Zajos sikere volt tegnap este Komlóssy Emmának. A Nebántsvirág című, nálunk eléggé ismeretes operetben játszott Flovigni Denise szerepét oly pompásan, annyi lélekkel és szívvél, hogy a közönség alig fogyott ki a tapsokból. A harmadik felvonás végén még a vassüggöny elá is kihívta egy lelkesülő gárda. Meg is érdemelte Komlóssy Emma a nagy elismerést, mert elmondhatjuk, hogy a darabot egyedül az ő játéka mentette meg a gyászos bukástól.

Nagy segítségére volt ez igyekezetében Sziklay, ki Celestint a tőle megszokott, bravúrral játszotta meg. Derős, kedélyt lehelte játékába és ő is sok tapsot kapott. Bárdos Irma és Sarkadi is jól megállották helyüket, de már Szigeti Lujza nagyon is hideg fejedelemlő volt és szavaló mondókáival inkább humorossá tette szerepét. Nagy Gyula őrnagyja elég jó volt, de mintha kedvetlenül játszott volna az este e derék művész. Makray nem egyéniségéhez illő szerephez jutott Loriot őrmesterben s nem is tudott a legjobb igyekezet mellett sem hatást elérni. A darab előadását különben telt ház nézte végig.

A virágkosár titka.

Retoué — az apjának.

— Igaz történet. —

Debreczen, febr. 5.

Egy álarczosbálban történt.

Balépett egy csinos álarczos hölgy. Kerészleányunk volt öltözve és a kezében akkora virágkosarat tartott, hogy bátran virágkereskedést nyitha ott belőle. A férfiak hamar körülsongták de ő egy fiatal ügyvédet tüntetett ki barátságával.

Az ügyvéd tüzesen megkezdte az ostromot és a barátsái irigykedve nézték, hogy micsoda rohamosan lépked a diadal felé. De egyszerre az álarczos nő zavarodottan szólott:

— Enyje... most veszem észre... a zsebkezdőmet a bundámban felejtettem.

— Óh az nem baj. Adhatok egyet.

— Köszönöm, de majd elhozom a magamét.

— Inkább megyek. én Félek, hogy nem jön vissza szép maszkom!

— Sőt! Éppen arra gondoltam, biztosítottok adok át neked addig. Itt a kosaram tartsd meg zálogul amig visszajövök.

A kertészleány elihagotta a fiatalember pedigbüszkén állott a virágkosár mellett. Várt várt, de a nő csak nem jött. Eltűnt. Kérdősködött utána, a ruhatárban azt felelték, hogy már rég elment.

Az ügyvéd elpanaszolta a sajtáságos kalandot a barátjainak. — Azok kárörvendve mondták:

— Bizonyosan egy szerencsésebb fickó elragadta utközbe.

Az ügyvéd megvigasztalódott.

— Sebaj! Legalább a virágot szedjük szét! Ingyen jutottam hozzá.

Belenyult a kosárba és kétkézzel szedte ki belőle a virágot. De egyszerre ijedten sziszszent föl. A kosár fenekén egy bepólyázott csecsmő feküdt, egy darab papiros társaságában. Az ügyvéd elolvasta az írást. — Ime így szólt:

«Retur — az apjának!»

Most már tudta az ügyvéd hogy ki volt a csinos kertész leány.

N A P I H I R E K.

— **Értesítés.** A »Debrecezi Kölcsönös Segélyző Egylet« igazgatósága elhatározta, hogy miután az utazók jelentkezése még mindig tart, az újonnan váltott könyvek után f. hó 15-éig a tagok késedelmi díj fizetése nélküli vétetnek fel.

— **A nőegylet vigestélye.** Ma este ismét egy szép mulatság fog lezajlani a Bika szálló dísztermében, hol a nőegylet tarja meg vigestélyét. A mulatság iránt általános az érdeklődés. A kiváló rendezőség minden lehetőséget elkövetett, hogy a vigestély egyike legyen a legszebb emlékeknek. Hat sátor lesz felállítva a szállóban, melyben tea, bor, kávé, cukrász-sütemény, szegedi halászlé és kitűnő korhelyleves árusítatik. Vacsora után Magyar Testvérek zenekara fogja huzni a szebbnél szebb nótákat. Hisszük, hogy a vigestély úgy anyagilag, mint szellemileg a legszebb eredménnyel fog járni.

— **Övintézkedés a tavaszi árvizek ellen.** A tavaszi árvízvédekezés sikerének biztosítására Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter a következő rendelkezéseket tette: A magán- és községi védművek érdekében tett intézkedések szigorúan ellenőrizendők; az övintézkedéseknél szükséges munka erőnek kellő időben való kirendelése felől már levele gondoskodás teendő, a rendelkezési hatalom hivatott előjáróságot már előre ki kell jelölni; a közigazgatási tisztviselők hasonlóképpen kijelölendők, mely töltésvonalon fognak ellenőrzőleg tevékenykedni; a távirtdiszpósziókat szabatos menete biztosításáért, a katonai közérdekű kirendeléséről való tudnivalókra felhívja miniszter az illetékes hatóságok figyelmét. Megkereste a földmivvelésügyi miniszter a belügyminisztert, hogy a csendőrség utasításassék arra, hogy az a hatóságok és árvízmentesítő-társulatok működését kellően támogassa, midőn a tavaszi vízáradások veszedelme erélyens, lelkiismeretes működést vár mindenkitől, kikre a személy- és vagyonbiztonság őrzése bízva van.

— **Az eladott üzlet.** Nehezen ment a dolga Fisch Dávid fűszeresnek. Kis üzlete a kiadást sem térítette meg, minek következtében úgy elmerült az adósságban, hogy a hajszála is alig látszott ki. Mikor aztán már se erre, se arra nem tudott mozdulni, eladta az üzletét, így játszva ki hitelezőit. Ezek jelentést tettek ellene csalás miatt és a törvényszék tegnap hat heti fogházra ítélte Fisch Dávidot. Az ítéletbe a vádlott beleszügyodott.

— **A gümőkór és hevany fertőző betegségek Magyarországon.** A belügyminiszterium által kiadott jelentés szerint az ország lakosságából az 1900 ik évben 72,467-en gümőkórban haltak el. Ez okozta az összes halál esetek 14.08 százalékát. — A fertőző betegségekben elhaltak száma az előző évek adataival egybevetve állandó csökkenést mutat. Így az 1899 ben kimutatott 137,897 halálos végű fertőzéssel szemben 1900 ban 12,795

esettel kevesbedett meg ezek száma. — A gyermekeket leginkább pusztító fertőző betegségek hatása az utolsó 3 évben állandóan csökkent. Rocsoló toroklobban 9941 beteg halt el. Vörhenyben 9658-an pusztultak el. A kanyaró 7327 áldozatot szedett. A szamarhurubban elhaltak száma 7613 volt. A fertőző betegségek 225,102 egyénnek okozták halálát, vagyis az összes halálesetek 24.28 százalékában ilyen volt az ok.

— **Öngyilkosok.** Vármegyénk területén a közelebbi napokban három egyén lett erőszakos halál áldozata. Az egyik egy szép fiatal asszony, V a r g a Sára, kinek a férje Baranyi Sándor hűlenkedett s ezt annyira szívére vette a szerelmetes szívű asszony, hogy gyufát áztatott fel s ezzel megmérgezte magát. Mire tettét észrevették, már halott volt.

Kovács Klára 21 éves bösztörményi leány a nyomor miatt felakasztotta magát. Hasonló módon járt el Tóth József b. ujjvárosi lakos is, kit szintén az elkéseredés kergetett a haláiba.

— **Amerikai növények behozatali engedélye.** Darányi földmivvelésügyi miniszter a gazdasági kertészeti és gyümölcsészeti egyletnek tudni adja, hogy élőnövényeknek, oltóvesszőknek, dugványoknak és mindennemű friss állapotban levő növényi részeknek, hordóknak, ládáknak vagy oly tárgyaknak, melyekben a jelzett növényi részek csomagoltak, Amerikából behozatalát tiltotta, tekintettel az Amerikában és távol keleten a gyümölcsösöket pusztulással fenyegető élősködők és ártalmas rovarok behurcolásának veszélyére.

— **Halál véletlenségéből.** Nagyon gyakran megtörtént már hogy egyik ember megölte a másikat véletlenségéből. A debreczeni kir. törvényszék tegnap délután is ilyen esetben tartott főtárgyalást. Még az elmúlt év tavaszán történt, hogy B. Ujjvároson két lakatos tanoncz mulatni ment egy este. Az egyik Gém Adám azt ajánlotta pajtásának Juhász Sándornak hogy vigyék magukkal az utóbbi revolverét. Juhász elő is vette a revolvert, de mikor át akarta adni Gémnek a revolvert elsült és oly sebet ejtett Gémén, hogy az másnap belehalt a sebba. A törvényszék tegnap hirdette ki az ítéletet. Juhász Sándor előtt Dr. Révi Nándor védő beszéde után Juhász Sándort gondatlanságból okozott emberölés büntetében bűnösnek találta és három heti fogházra ítélte. Juhász megnyugodott az ítéletben.

— **Az elvert Mike.** Nagy hirre tett szert az Olajútban lakó Mike familia. Kikiáltott verekedők voltak s a kivel ők összetűzték, rendszeren a rövidet huzta. Tegnap azonban alaposan megjárta az egyik híres verekedő. Összeveszett Gyöngyösi Lászlóval egyik kutyaszűzében. Ez azonban nem sokáig tréfált vele, hanem megragadta, letépte róla a ruhát és úgy agyabafőbe verte, hogy a saját lábán sem tudott hazamenni. A verekedésben megindult a vizsgálat.

— **Bűnös cselédleány.** Fodor Sára 19 éves cselédleány a lopás bűnébe esett. Egy debreczeni uri családnál volt szolgálathoz és ott lopott el valamit. A lopást azonban észrevették és a tolvaj Sárát feljelentették a bíróságnál. Tegnap tárgyalták az ügyet. A vádlott mindent törődelmesen bevallott és

ezt a törvényszék enyhítő körülménynek vette és a vádlott csak három napi fogházra ítélte. Fodor Sára megnyugodott az ítéletben.

— **Elfogott zsebtolvajok.** Két veszedelmes zsebtolvajt tartóztatott le tegnap a rendőrség. Bernáth János és Brunner József a neve a két tolvajnak kik a vonatokon utazókat szemelték ki, s lopták meg alkalmas pillanatban. A vasuti rendőrség jól ösmeri őket és ezer mikor a vonatból kiszállottak nyomban letartóztatta és a központra vitte, a honnan rögtön tovább tolonczolják őket.

— **A vita hevében.** Gajdos Mihály nap-számos tegnap délután favágáshoz kezdett. Mikor aprózta a fát, egyik lakó odament hozzá és azt állította, hogy az a fahasáb, melyet felaprózni akar, az ő fájából került Gajdosékhoz. Gajdos véghetetlenül felháborította a lakó e támadása s hamarjában nagy zajjal járó verekedés tört ki közöttük. A vita hevében Gajdos felkapta az inkriminált hasábját s úgy dobta a veszedő lakó ablakához, hogy a rámasztól együtt beszakadt. A lakó jelentés tett Gajdos ellen a megszenstégtelenített ablak helyreállítására érdekében.

— **Bányaszerecsétlenség Erdélyben.** A Salgó-tarjani kőszénbánya részvény társulat a következő értesítést juttatja hozzánk: A petrosényi bányakerülethez tartozó Patrilla község mellett fekvő Déákaknánban tegnap begyakorolt, teljesen megbízható bányamunkások dolgoztak. A déli szünet alatt, miután egy repeszési műveletet az előirt óvórendszabályok szoros betartása mellett végrehajtottak, váratlanul szénpor expio történt, mely sajnálatraméltó eseménynek 6 halott és 4 sebesült esett áldozatul. Orvosi segítség rögtön a helyszínén volt; a halottakat és sebesülteket a bányakórházba szállították. A szerencsétlen esemény okait most vizsgálja a helyszínén megjelent hatóság, de már most is bizonyosnak látszik, hogy sem a műszaki személyzetet, sem a felügyeletet mulasztás vádjával nem tarthatja. — Az üzemet a bányában nem érte fennakadás.

— **Kutyák által felfalt kis leány.** A földvári határban — mint szabadkai tudósítók írja — borzalmas eset történt tegnap, Orvos András gazdának 13 éves leánya átment a szomszédos tanyára Székács Pál birtokoshoz, hogy utóbbinak gyermekeivel játszódzék. Utközben Székácsnak három kutyája megtámadta a kisleányt, ki futásnak eredt, de a kutyák a földre rántották, össze vissza harapdálták, mikor a kisleány már meghalt, a húst lerágták róla s csupán a csontvázat és ruháit találta meg apja, aki leánya keresésére ment. Az öb-csei szolgabíróság jelen tést tett az esetről az ujjvidéki kir. törvényszéknek.

— **Uj találmány a gázvilágítás terén.** Amerikából kapjuk a hírt, hogy New Yorkban egy magyar embernek sikerült egy előkelő pénzemberrel álló szindikátust alakítani egy oly találmány értékesítésére, mely jelenleg haladást jelez a gázvilágítás terén. Az egy millió dollár alaptőkével rendelkező szindikátus igazgatóságában van Roosevelt bankár, az Egyesült Államok elnökének unokafivére. Heinze, az ismert montanai rézki rály, Boross Dávid hazánkfia, a találmány tulajdonosa és mások. A szabadalmat valószínűleg nálunk is ki fogják próbálni.

— **Három gyermek megfuladása.** Hamburgból jelentik a következő, szánalmat keltő szomorú esetet: Egy Heringskoopné nevű munkásasszony lakásán a nedves párnákat

a befűtött s eltávozott, térve, mind halva találta s a szegőtotta.

— **Az nek, ami ná adata fekszik kikötőben a 567,011 kivá I. és II. oszt pedig 438,80 az Anglia is van, napon jelentkezik lók legnagyobb Hamburgból évben Brém 83,747 kivá Anglia is ra itt Liverpool kivándorlós szerepel. Ez Európából bus megy.**

— **A S ban néhány előadásul 10je Maurel kezdése elő igazgatóhoz lyos meghú Mit lebesett Mignont ke a direktorn darabcsere dás előtt b öltözöbe in amikor a re**

— **Ha Eg bajom.**

— **Ter zenebonát r Ötög vigye**

Maurel ből. Hiába hiába védel ban kült, táviratot, h akinek egy kelnia. Szemolyabb k mégis meg

— **Tol testést kap san megbe tudósítás n sített költő tapoknak. C tenson prof kórház főc nagybeteg l**

— **Egy ből jelenü 200 millió nak végreb a híras S báró Trenk Chenier is fogházat, a régebben le madik szon ban írta Ch szintén ott A berezegn gezték**

a befűtött kályhára helyezte szárítás végett s eltávozott, hogy munkába menjen. Hazatérve, mind a három szép és ép gyermekét halva találta. A párnák ugyanis meggyuladtak s a szegény kicsinyeket a füst megfojtotta.

— Az amerikai bevándorlás évi számerejének, ami nálunk kivándorlást jelent, érdekes adata fekszik előttünk. Pusztán a newyorki kikötőben az elmúlt 1901. évben mindössze 567,011 kivándorló szállott partra. Ezek közül I. és II. osztályu 128,143, harmadik osztályu pedig 438,868 érkezett. Ez azt jelenti, hogy az Anglia Islandon, ahol a bevándorló hivatal van, naponként átlag 1250 európai kivándorló jelentkezik bebocsájtás végett. A kivándorlók legnagyobb kontingense Brémából és Hamburgból indul át az új világba. Az elmúlt évben Brémából 97,207, Hamburgból pedig 83,747 kivándorló utazott át az Oceánon. Anglia is rendkívül erősen van képviselve; itt Liverpool a fő kivándorló kikötő, 87,000 kivándorlóval, de Southampton is 25,000-el szerepel. Ezek a számadatok mutatják, hogy Európából a kivándorlás még mindig in floribus megy.

— A Sürgöny. A párizsi Opera Comique-ban néhány nap előtt a «Lengyel zsidó» volt előadásul kitűzve, melynek egyik főszereplője Maurel. Néhány órával az előadás megkezdése előtt váratlanul sürgöny érkezett az igazgatóhoz Maurel aláírásával melyben súlyos meghűlése miatt az előadást lemond. Mit lehetett tenni a «Lengyel zsidó» helyett Mignont kellett kitűzni, bármennyire fájt is a direktornak a dus elővételt fölálodni a darabcsere esélyeinek. Egy órával az előadás előtt betoppant Maurel; egyenesen az öltözőbe indul s már a maszkirozáshoz fog amikor a rendező melátja.

— Hat mi ez? Már egészséges vagy?

— Egészséges? már hogyné? Kutyabajom.

— Teringettél! miért csinálsz akkor zenebonát nekünk? Ez több az izgatásnál! Örög vigye a művész-szeszélyeiteket! stb...

Maurel bámult és mitsem értett az egészből. Hiába mutatták neki a saját sürgönyét hiába védekezett hogy ártatlan. Végül azonban kiszült, hogy egy élcses kolléga adta föl a táviratot, hogy megiréféja a jeles Maurelt, akinek egy régi hibájáért kellett így meglakolnia. Szerencsére a dolognak nem volt komolyabb következménye, mert az előadást mégis meglehetett tartani.

— Tolstoj nagybeteg. A Times azt az értesítést kapja, hogy Tolstoj Leo gróf súlyosan megbetegedett. A betegségről részletes tudósítás nem érkezett, minthogy a kiközösített költőről mit sem szabad írni az orosz tapoknak. Csak annyi tudódott ki, hogy Bertenson professzort, a szentpétervárt francia kórház főorvosát, távirati uton rendelték a nagybeteg költőhöz.

— Egy híres fogház lerombolása. Párizsból jeleltük, hogy a város által fölveendő 200 millió kölcsönből több közmunkát fogunk végrehajtani. Többek közt lerombolják a híres Saint-Lazare fogházat, amelyben báró Trenk, gróf Montalambert és André Chenier is el volt zárva. A másik két híres fogházat, a Sainte Pelagiet és a Marast már régebben lerombolták, most eltűnik a harmadik szomorú emlékü fogház is. E fogházban írta Chemer költő gyönyörű versét a szintén ott elzárt szép Flury hercegnőről. A hercegnő kiszabadult de költőjét kivégezték.

— Villamos automobil közlekedés a Tátrában. A Csorbai tótól Tátra Lomniczig terjedő utvonalon hajlékony kábelrel ellátott vezetékes automobil forgalmat szándékoznak létesíteni. Az ily vezetékes automobil közlekedésnek nagy előnyei vannak oly helyeken ahol a kisebb forgalom nem engedi meg a nagy befektetés költséggel járó sínes közlekedési eszközök létesítését, főleg egyes helyiségek és hegyes vidéken fekvő fürdőhelyek között, ahol télen a forgalom szünetel s ahol sinut kiépítése az óriási költségek miatt lehetetlen.

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Február 8-án, Stern József és Testvére kefégyár munkásainak táncestélye a Margitban.

Február 9-én, Schaf János táncztanító álarczos bálja a Koronában.

Február 15-én. Filléregylet tea-estélye Bikában.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Négy halott.

— Saját tudósítókól. —

Budapest, feb. 5.

Egy Bécsen keresztül érkezett sürgöny nagyszabásu vasuti szerencsétlenségről hoz h iradást. A távirat ezeket mondja:

A Grác és Kőbach közötti vasutvonal egyik állomásához: Lundsberghez közel történt a katasztrófa.

Eddig ismeretlen okokból a tehervonat lokomotívjának gőzkazánja ma hirtelen szétrobbant, nyilegyenesen felvágódott a magasba, s eldobódott egy háromszáz méter távolságra levő kertbe, a hol aztán mélyen befurta magát a földbe.

Az explodáció négy embernek okozta szomorú végét. Virth gépész, Dellerina kaulauz, és egy Schneider nevű munkást, mint borzalmas módon megcsontított, összesen csont hullamaradványokat találtak meg a robbanásra odasielőt. A negyedik áldozatnak: Pichler fűtőnek testét annyira összeszagatta az explozió, hogy a szerencsétlennek maradványait eddig meg sem tudták találni.

Megható jelenet történt a Virth gépész holttestének eltakarításánál. A tragikus módon kimúlt ember leánya és abban az órában öltözködött esküvőjéhez, mikor apja szörnyű halált halt.

Megvitték neki a hióbbírt, a leány félörülten rohant a tetemhez, s hóféhér menyasszonyi ruhában borult rá a véres roncsokra.

Közzgazdaság.

Gazdakörök szervezése a községekben.

A Magyar Gazdaszövetség legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a gazda társadalom szervezése s a kisgazdáknak a társadalmi működés körébe való bevonása céljából országos mozgalmat indít, mert nyilvánvaló, hogy erőteljes és egységes gazda közvéleményt teremteni s a gazdák kívánságának nyomatékot szerezni csak úgy lehet ha a kisgazdák is tömörülnek s mint naptalmas és tekintélyes szervezet követelik jogos

kívánságok figyelembévétele. Eddig a kisgazdák mint oldott kévelézengek s egymásnak panaszták súlyos bajukat, de szervekedni nem tudtak, daczára annak, hogy ők képezik az ország gerinczét, lelket, kenyér adóját.

Ezen szervezkedést akarja most a Magyar Gazdaszövetség megindítani és előmozdítani, megbizván Meskó Pált a Magyar Gazdaszövetség titkárát, hogy támogassa a földmivelő népet azon derék barátait, kik együtt érezve a földmivelő néppel, annak sok mindentelje baján segíteni akarnak. A szervezkedés legcélszerűbben Gazdakörök létesítése által történik. Gazdakört minden községben lehet alakítani, hol a lelkész, a tanító, vagy a jegyző, valamelyik intelligens gazda vagy értelmesebb földmivelő ezen jó ügyet a földmiveléssel foglalkozók jóvoltára érdekében fölkarolni hajlandó. Ezen derék népbarátok forduljanak Meskó Pálhoz a Magyar Gazdaszövetség titkárához, (lakik a f. évi márczius hó végéig Nyitrán, azontul Budapestben) kitől a gazdakör-alakítás tekintetében utbaigazítást nyerhetnek.

A gazdakörök feladata: a község és a tagok összes gazdasági érdekeinek előmozdítása, mezőgazdasági ismeretek terjesztése, tenyészállatok beszerzése, hatósági intézkedések, rendeletek, községi és iskolaügyek megbeszélése, a jótékony és felebaráti szeretet fejlesztése, gazdasági szükségletek közös beszerzése, termények közös értékesítése, a hazai ipar, különösen a helyi kisiparosok támogatása, előnyös kölcsönügyletek közvetítése, közbenjárás terhes adósságok konvertálásánál, a szövetkezés előnyének ismertetése, olvasóköri és könyvtári létesítése szóval a község lakói összes anyagi, erkölcsi és szellemi igényeinek kielégítése.

Minden gazdakör tagjává lesz a Magyar Gazdaszövetségnek, összeköttetést tart fenn s vármegye gazdasági egyesületével s kívánságait ezek útján a legfelsőbb hatóságok előtt is nyomatékkal tolmácsolhatja. A Magyar Gazdaszövetség támogatja a gazdakörök könyvtárait berendezésénél, közbenjár a tekintetben, hogy a lapokat kedvezményesen árban kapják, gondoskodik szakemberekről, kik a gazdakörben gazdasági és társadalmi kérdésekről előadásokat tartanak, gondoskodik vidékenként megpízható szaktanácsadóról, kik a gazdakörök tagjainak a hét bizonyos meghatározott napjain, adó, katonai, telekkönyvi, peres, hitelművelési s más ügyekben utbaigazítással szolgálnak.

Alapszabály-tervezetet mindenkinek készséggel küld Meskó Pál a Magyar Gazdaszövetség titkára, (lakik: márczius hó végeig Nyitrán, azontul Budapestben).

Andrássy bravourja.

— febr. 5.

Andrássy Gyula gróf személyes bátorságát nem egyszer fényesen bebizonyította. A legjellemzőbbek közül való az az eset, midőn Andrássy a lánchid egyik lánczán ment át Budára.

Akkoriban történt a dolog, mikor a lánchidat még építették. A hatalmas oszlopokon még csak az egyik lánchid csüngött át egészen a budai oldalig. Széchenyi István egy sereg mánással a klubban, hol ma a

szabadelvé párté van, épen a fölött vitakozott, hogy a mai fiatalság sötéte, élhetetlen, bátortalan s állításának illusztrálására azt kérdezte a körülötte levő fiatal mágánásoktól:

— Ki merne átmenni azon a lánczon? Ha én fiatal volnék — szölt Széchenyi István — meg merném tenni. Bezzeg a mostani fiatalság nem igen meri kockáztatni a nyakát.

A fiatalokat kellemetlenül érintette Széchenyinek ez az elítélő nyilatkozata. Közülök többen, névszerint Andrassy Gyula és Forgách Lajos grófok, összebeszéltek s rövid idő múlva egész kis társaság állt az épülő lánczid előtt. Aztán egymás után föl ugrottak a hid széles lánczaira és másztak fölfelé mind. Az első oszlepnál azonban meg csappant a vállalkozási szellem s visszafordultak mind.

Andrassy, mert mögötte és előtte is voltak, szintén kénytelen volt velük tartani. A pesti oldalra érve, miután szabdaddá lett az út előtte, kijelentette, hogy ő mégis csak átmegy, mivel hogy gyalázat volna a fiatalságra nézve, ha Széchenyié maradna az igazság. És visszafordult. Forgách Lajos gróf is vele tartott, de már az első oszlepnél kidőlt:

— Leugrom a Dunába, ha kételkedel a bátorságomba, de annyira szédülök, hogy tovább nem mehetek, — szölt Forgách.

— Csak maradj, s ha kipihented magad, térj vissza, volt Andrassy felelete s aztán óriási gyorsasággal mászott tovább.

A társaság tagjai rémülettel néztek utánra, de már lehetetlen volt őt visszatartani Andrassy helylyel közel megpihent ugyan, a mikor a szédülés rajta is erőt vett, de minden kaj nélkül jutott át a budai oldalra.

Ő volt tehát az első, a ki a láncz hidon átment.

Különfélék.

— A természetes méz felismerése. A természetes méz felismerése céljából azoknak citromsárga színe képezte egy angol tudós tanulmányainak tárgyát. Megfigyelései szerint a repce, hársfa, lóhere, borsó és paszuly virágokból természetes uton készült, tehát valódi csurgatott méz intenzív citromsárga színű, a préselt méz pedig sötétebb sárgaszínű. A természetes méznek sósavval elegyített vizes oldata hosszabb állásakor, vagy melegítéskor azonnal vörös színt ölt, mely mihamarább sötétebbé válik. A festő anyagot aether nem, de alkohol sárga színű kivonja. Az Arata féle próbánál a pamut fonál észrevehetően sárgára festődött és színt mosás után is megtartotta. A pamutfonál színe sósavtól és ammóniától hidegen nem változott, de melegítéskor a sósavtól karmazsinvörös színűvé lett, ammóniától pedig sárga színe nem változott. A citromsárga színű méz vizsgálata, tévedések elkerülése végett, erősebb melegítést alkalmazni nem szabad. Majdnem minden természetes méz zölden fluoreszkáló csillámlású. E kísérletek alapján valószínűnek tetszik, hogy éppen a méz festő anyagában rejlik a természetes méz ismertető jele, és hogy beható tanulmányok révén elvégre sikerül jellemző színreakciókkal a természetes mézet a mesterségesétől megkülönböztetnünk.

+ Megkerrigált lábak. Londonban nagyon felvirágozott egy különös iparág, melyről eddig nem sokat beszéltek. Ha egy peernék vékony a lábára és az udvar ruházódási törvényei miatt térdnadrágban kell megjelennie, akkor hazafias és okos dolgot művel, ha készül erre és azt, amit a természet elmulasztott, kipótoltsja. Londonban egy

bizonyos mr. Clarksen foglalkozik ezekkel a dolgokkal, aki az ő diszkrét iparáról nagyon mulatságos dolgokat fecsegett ki. »A koro názásra« — beszölte Clarksen nemrég egy újságírónak — »még eddig egy vádlit (se rendeltek. Magánhasználatra azonban époly rendszeren készíjűk a vádlikat, mint a parókákat. A szükséglet különösen a vakációban nagy. Urak, kik a hegyekre vagy vadászatra mennek vagy golfjátékban akarnak résztvenni, megrendelik meguknak azokat az erőteljes lábakat, melyeket a természet fölük megtagadott. Sok mesterséges vádlit készíjűnk szolgálk részére is. Az előkelő hölgyek szeretik az erős lábikráju szolgálkat és jobban megfizetik. Így hát aki lakáj akar lenni, pipaszár lábakat nem mutogathat. De hát mi a legvékonyabb pipaszárakat is pompás vádlikká varázsoljuk át. Gyerekkjáték az egész. Megmérjűk a lábát és szoroson hozzáálló, vattával kitömött harisnyát szabunk rá. A szinpadon persze ez nem elég. Elmondhatnék eseteket.« Itt azonban a jeles láb-korrigáló hirtelen félbeszakította a fecsegetést, hogy a nagy művészek, művésznők és balerinák titkait el ne árulja.

A világ minden részéből.

— feb. 5.

Kansasban körülbelül négyezer orosz bevándorló él.

Szibéria leghidegebb részein néhanapján egy-egy szivárvány egész napon át látható.

A föld legmagasabb hegyesucsán — 26.668 láb — álló ember állítólag 200 mértföldnyi távolságra eláthat tiszta időben.

1900-ban 4,564,640 farm volt Egyesült Államokban manap pedig 5,700,000 a farmok száma.

Passyban (Franciaország) egy ártézi kut 2 ezer gallon vizet szolgáltat minden perczen.

A párisi Pasteur-intézetben 16 éves főnállása alatt 26 ezer embert gyógyítottak.

Natalban körülbelül 20 ezer négyszög-mérföldnyi olyan művelhető terület van amelynek lakossága oly gyér hogy alig esik egy négyszög-mérföldnyire egy egy lakos.

A képes levelezőlapok terén első helyen áll Franciaország ahol évente átlag 88 millió képeslevelezőlapot szállít a posta. Második az osztrák magyar monarchia 31 millió képes levelezőlappal. Az egész világon körülbelül 2360 millió képes levelezőlap fordul meg évente.

A vasúti sínek az Egyesült-Államok főbb vasúti vonalain legfőbb 12 évig használhatók.

Oroszország évente 68 millió hordó petróleumot állít elő az Egyesült-Államok 58 millió hordóit

New York állam vasúthálózata 1864-ben 132 mérföldre volt 1901-ben pedig 1142 mérföld. A két év között levő időközben az utasok száma 51 millióról 1124 és fél millióra szaporodott.

Olaszország az idegen látogatók révén átlag 40 millió dollárt vesz be évenként.

Az Egyesült-Államokban a komlószüretnél közel 240 ezer férfi, asszony és gyermek talál foglalkozást. Jó termék alkalmával a komló értéke körülbelül 16 millió dollár.

— Egy elsőrendű óceánjáró hajó kazán-csőveinek együttes hossza közel 10 mértföld, a légsűrítő és tisztító-csővek együttes

hossza pedig meghaladja a 25 mérföldet. Egy-egy ilyen szerkezet előállításához nem kevesebb mint 40 ezer aczéldrób szükséges.

— A legnagyobb aranypénz Anambanban van és Loof a neve értéke 325 dollár ezután következik a japán «Olang» 50 dollár értékében s az eszentesi «Benda» 45 dollár értékben.

— Mióta Alaska az Egyesült Államok birtokában van, a partjai körül való halászat 170 millió dollárt s az ott meglőtt állatok szörmeje 34 millió dollárt jövedelmezett.

CSARNOK.

Küzdelmes élet.

— Regény. —

Írta: V. Zoltán.

II.

Iskola és libászat.

Különösen nagy szenvedéllyel üzte az uraskodást Hájas Ferencz ur, az egyház gondnoka, ki a hivatalt már öt év óta viselte, épülésére nem az egyháznak, hanem inkább a saját zsebének.

Jellemző sajátága volt, hogy mindig a község lakóitól előző ruházatban járt, mely rendszeren más nyakáról szakadt már le.

Ha elment a közeli városba, egész rakatárát hozta haza a zsebárus portékáinak.

Még kaspot sem olyant hordott, mint a többiek. Holmi ütött kopott, elárvahodott pincsesel tetőzte be tökéletlenségétől megkopaszodott fejét, melyet már előbbi tulajdonosa jól-rosszul elviselgetett.

Hájas Ferencz gondnok urnak reményteljes csemetéje volt a Miska, ki nem tudta megtartani is leczkét, mert a kutya szétepte könyvét.

A hallott hír, hogy fiát megverték és a pinczébe csukták, nagyon felingerelte a külvilágban a gőgös embert.

Epen javában játszadoztunk az udvaron, mikor beállított és stentori hangon kérdezte.

— Hol a tanító, te pulya?

— Isten hozta, kurátor ur! — lépett ki a tanító a szobából. — Tessék bejönni!

— Hozott ám az ördög!.. Nem megyek biz én! Megmondhatom itt is, a mit akarok!

— Ugyan mi lenne az? Csak nincs talán valami különös baja kigyelmednek?

— Már pedig az van, mert hát tanítór csak kutyába veszi az én gyermekemet!.. Pedig nem költötte azt a gölya, ugy ám!

— Ejnye, ejnye, kurátor ur! Már miért oly nagy zajt ütnei a semmin?

— De már azt nekem ne mondja, hogy az én familiám semmi legyen!.. Nem szorultam én senki vagyonára életemben, van háláistennek elég!

— Hiszen arról nincs itt szó! — A fia rosszul viselte magát, én hát megbünttettem, ennyi az egész!

— De biz az én fiamat meg ne merészelje többet büntetni még a Herkó Péterje sem, mert Isten az atyám: kihordatom a fauból!

A tanító mit tehetett e hatalmas emberrel szemben. Kénytelen volt hallgatni s megalázni magát a földnek poráig.

Hiszen ha a kurátor ur feltátja ellene száját a szent vizitáció előtt, bizonyos, hogy kenyere nélkül marad.

— Hol vagy, te fia? ordította Hájas Ferencz s a pinczébe ment, honnan a Miska siralmas bőgése hallatszott.

A kezébat alatt leütött fiát.

— Ne ru teljes bangou iskolába! Zár két, ha ugy a Kézenfog közt ment le

Eddig is valahányszor Volt valami a vet ébresztettség, vagy a hatással reám

Különbet hetett sok jó falusi gyűlölte

Az iskolá szent borzalos lyen hatalma dolám el, — kitől pedig o sereg.

Lassanké lai élettel. A tartott.

Húsvét t melyeket Sár tel dédelgetett pásztornak.

Az iskolá metlen, büzös alatt a tág mező napjaimat.

Kondor ellene, hogy S be, de hát ez Nevelőszülem hogy az asszo

Hihetőleg helyen.

A falusi kötöttem szor becsültem be tujni akkor a

Ó veie ő libákat s a csinálgtuk p sipokat.

Ingat

1.) Kányváth Lajosné 2206. hrsz. 500 koronáért.

2.) Pásztor Bálint és nejje 9365. hrsz. 1 kvben. 9366. hrsz. 5000. koronáért.

Sze

Cz. L. Kócsagjuk. A koronáért.

K. B. Elég újat. A továbbiak.

Sz. Pál, T. gyakorlatra való betét irhasson.

A. F. Ugy azonban most

»Kopott a nagyancsak kop

A kezében tartott kis baltával egy pillanatra alatt leütötte a lakatot s kiszabadította fiát.

— Ne rücskölj, na! — csitította szeretetteljes hangon. — Többet nem küldelek az iskolába! Zárja be a tanító a maga gyermekét, ha úgy akarja!

Kézenfogta a Miskát s nagy dohogás közt ment le az udvarról.

Eddig is nem fojthatam el félelmemet, valahányszor Hájás Ferenczel találkoztam. Volt valami a tekintetében, a mi ellenszenvet ébresztett bennem. Talán a gögös rátartisága, vagy apró, szuró szemei voltak ilyen hatással reám.

Különben a faluban sem igen dicsekedhetett sok jó emberrel. Minden jóvágyú falusi gyűlölte a pöffeszkedő családot.

Az iskolában történt jelenet óta igazán szent borzalommal tekintetem Hájásra. Milyen hatalmas ember lehet az, — gondolám el, — ki egy tanítónak is paranssol, kitől pedig oly nagyon retteg a gyermek-sereg.

Lassanként megbarátkoztam az iskolai élettel. Az igaz, hogy nem is sokáig tartott.

Husvét táján már kikeltek a kis libák, melyeket Sára néni oly kiváló elő, szeretettel dédelgetett s engem melléjük állítottak pásztornak.

Az iskolát felváltotta a libászat. Kényelmetlen, bűzös iskola helyett Isten szabad ege alatt a tág mezőn töltöttem el boldog gyermek napjaimat.

Kondor Mózes uram váltig tiltakozott ellene, hogy Sari néni libapásztornak fogott be, de hát ez a tiltakozás hiábavaló volt. Nevelőszüleim házában úgy volt szokásban, hogy az asszony legyen az utolsó szó.

Hihetőleg úgy van ez még igen sok helyen.

A falusi gyerekek közül Fejes Petivel kötöttem szoros barátságot. Igen nagyra becsültem benne, hogy olyan jól el tudta fujni akkor a leczkét.

Ő veie őrizgettük együtt a beszédes libákat s a rét zöld füvére letelepedve csináltattuk piros nyelvű bicskánkkal a fűzcsipókat.

(Folyt. köv.)

Ingatlanok forgalma.

1.) Kányásy István és neje veszik Horváth Lajosnétól a debreczeni 7721. sz. tjkvben. 2206. hrsz. a. foglalt házas belsőségét 500 koronáért.

2.) Pásztor István és neje, veszik Rózsa Bálint és nejétől a debreczeni 5266. sz. tjkvben. 9365. hrsz. a. és a debreczeni 5599. sz. tjkvben. 9366. hrsz. a. foglalt ujosztású földet 5000. koronáért

Szerkesztői-posta.

Cz. L. Köszönjük; máskor is szívesen látjuk. A korrekúra felől tessék nyugodt lenni.

K. B. Elég jó, bár nem mond semmi újat. A tovább törekvés reményében köszönjük.

Sz. Pál, Tarczája nem közölhető. Sok gyakorlatra van még szüksége, hogy közölhetőt irhasson.

A. F. Ugy értesültünk mi is, bizonyosat azonban most még nem mondhatunk.

»Kopott a jant.« Látszik rajta, — mert magyancsak kopott verselményt kesergett ki.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)		Debreczenből indul		Vonat	Érkezik
P.-Ladány*	12.—	déli	Vegyesvonal	1.28	délután
P.-Ladány	8.10	este	Személyvonal	9.43	este
Budapest	9.01	délután	Gyorsvonal	1.50	délután
Budapest	12.36	délután	Személyvonal	8.10	este
Budapest	10.27	éjjel	Személyvonal	5.45	reggel
Budapest	4.16	délután	Gyorsvonal	9.40	este
P.-Ladány	3.37	"	Tv. sz. sz.	5.34	délután
Debreczen—M.-Sziget—Körösmező					
Királyhaza	5.10	reggel	Személyvonal	2.08	délután
Körösmező	2.56	reggel	Személyvonal	12.41	délután
M.-Sziget	3.56	délután	Személyvonal	10.50	éjjel
M.-Sziget	12.17	délután	Gyorsvonal	4.56	délután
Szatmár-Németi.	7.58	este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel
Szatmár-Németi	6.46	este	Gyorsvonal	8.50	este
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22	reggel	Személyvonal	11.21	déle
Szerencs	4.01	délután	"	7.03	este
Szerencs	6.58	este	"	10.49	éjjel
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42	reggel	Vegyesvonal	10.24	délután
Tisza-Füred	4.21	délután	"	7.56	este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	9.35	reggel	Vegyesvonal	11.16	délután
N.-Léta—Vértes	4.31	délután	"	6.18	este
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28	reggel	Vegyesvonal	9.17	délután
H.-Nánásig	4.06	délután	"	7.29	este
H.-Nánásig	11.20	délután	"	1.18	délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat	Indul	Érkezik
P.-Ladány	7.41	reggel	Tv. sz. sz.	5.08
P.-Ladány	5.03	reggel	Személyvonal	4.00
Budapest	3.36	délután	Személyvonal	9.15
Budapest	6.26	este	Gyorsvonal	2.03
Budapest	2.33	éjjel	Személyvonal	7.05
Budapest	11.44	délután	Gyorsvonal	6.50
Körösmező—M.-Sziget—Debreczen				
Szatmár-Németi	8.46	reggel	Gyorsvonal	6.42
Szatmár-Németi	7.32	reggel	Személyvonal	3.45
M.-Sziget	12.16	délután	Személyvonal	6.—
Szatmár-Németi	6.45	este	Személyvonal	2.47
M.-Sziget	3.55	délután	Gyorsvonal	11.35
Körösmező	10.12	éjjel	Személyvonal	1.22
Szerencs—Debreczen				
Szerencs	8.07	reggel	Személyvonal	5.—
Szerencs	12.07	délután	Személyvonal	9.03
Szerencs	7.53	este	Személyvonal	5.10
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen				
N.-Léta—Vértes	7.18	reggel	Vegyesvonal	5.25
N.-Léta—Vértes	3.13	délután	"	1.05
Tisza-Lök—Debreczen				
Tisza-Lök	8.17	reggel	Vegyesvonal	5.06
Tisza-Lök	6.25	este	"	2.35
H.-Nánás	3.30	délután	"	1.30
Füzes-Abony—Debreczen				
Tisza-Füred	8.—	reggel	Vegyesvonal	4.18
Füzes-Abony	5.45	délután	"	11.35

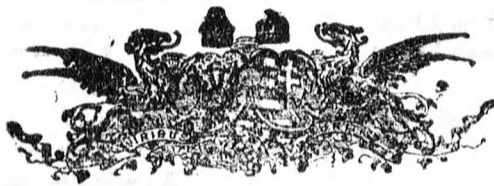
Alkalmi vásár

megkezdött

leszállított áruk mellett

RÓZSA LAJOS
legnagyobb női-felöltő áruházában
Debreczen, Kistemplom-bazár.

Cs. és kir.

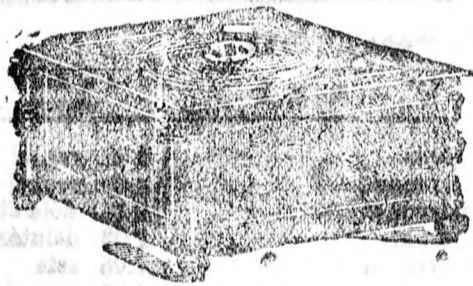

udv. hangszergyár.

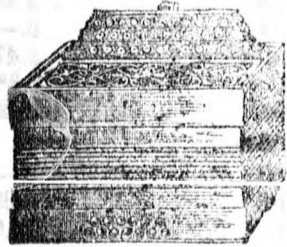
Sternberg Armin és Testvére,

Főreklár es Irca: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Mintur-Ariston.

Ezen új találmányu bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenehez. Ára 8 fnt 50, a kóták darabja 25 kr.

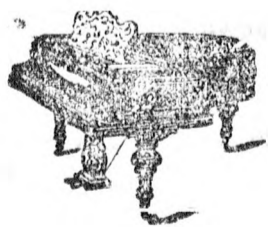

Kitűnő hangu harmonikák
8 frittól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 fnt

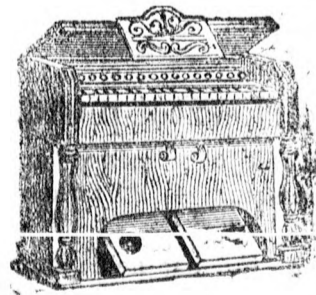
Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körut sarkán)

Zenepalota.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyármanyu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képvisellete,

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, csimbalmok, cziporák, harmoniumok, zongorák stbről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszereit kívántatik az árjegyzék.

Vendéglátóknak zenélő automaták.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.

Egész évre
Fél évre
Negyed évre
Egy óra

Halá

Időről
hogyan egy
vagy egy
többet, ah
sziszitált v
A hirt
váltak, C
„Halálos
„Vérgz
Az olvasó
ken a hirt
zéktelelt
demesek,
gondolkoz

A par
igen sokat
tól. Pénzt
egy kis h
darabka f
nyeret ad
az istálló
valamiké
meg magá
valót. Pén
rül a házb
végrehaj

Azonb
állítván h
nem tud r

Jövede

»Ugy
levél —
ért egy n
jutalmat
utolsó do
ráléptem
jára és n
reimete á
hazjövök
apám, me
ruzia mur
jek töled.

— Bc
mögte mag
ságtól könn
kendőjével
demelte a g
és otthagyt

Tizez
keresett vol
uram? —
halgattam
tem meg a
vesse? Ha
hozzá, a gy
állíthatott v
emelyekért
Hát nincs ig